

L1 Maatilalla on k kanaa ja p possua. Eläinten määristä tiedetään vain se, että jalkoja on yhteensä 38 ja päitä yhteensä 16.

- (a) Merkitse $\vec{x} = [k \ p]^T$ ja kirjoita ongelma muotoon $A\vec{x} = \vec{b}$, missä A on 2×2 -matriisi.
- (b) Laske (käsini, ei koneella) käänteismatriisi A^{-1} .
- (c) Ratkaise ongelma kaavalla $\vec{x} = A^{-1}\vec{b}$.

L2 Olkoon B matriisi kokoa 3×3 . Merkitään B' :lla sitä matriisia, joka syntyy matriisista B rivioperaation $R_3 + 2R_1$ seurauksena. Muodosta sellainen matriisi C , että $B' = CB$. Onko C kääntyvä? Miksi?

L3 Tarkista lohkomatriisien kertolaskulla, että seuraavat yhtälöt ovat tosia:

- (a)
$$\begin{bmatrix} A & B \\ 0 & D \end{bmatrix}^{-1} = \begin{bmatrix} A^{-1} & -A^{-1}BD^{-1} \\ 0 & D^{-1} \end{bmatrix},$$
- (b)
$$\begin{bmatrix} I & B \\ C & I \end{bmatrix}^{-1} = \begin{bmatrix} (I - BC)^{-1} & -(I - BC)^{-1}B \\ -C(I - BC)^{-1} & I + C(I - BC)^{-1}B \end{bmatrix}.$$

(Voit olettaa, että kaikki tarvittavat käänteismatriisit ovat olemassa.)

L4 Matriisi A on *vinosymmetrinen*, jos $A^T = -A$.

- (a) Osoita, että vinosymmetrisen matriisin diagonaali-alkiot ovat nollia.
- (b) Olkoon A neliömatriisi. Näytä, että $A - A^T$ on vinosymmetrinen.
- (c) Olkoon A neliömatriisi. Todista, että A voidaan kirjoittaa summana symmetrisestä ja vinosymmetrisestä matriisista.

Kirjoita matriisi $\begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \\ 7 & 8 & 9 \end{bmatrix}$ kyseiseen muotoon.

L5 Olkoon A kääntyvä matriisi.

- (a) Osoita, että $(cA)^{-1} = \frac{1}{c}A^{-1}$, kun $c \in \mathbb{R}$ ja $c \neq 0$.
- (b) Osoita, että $(A^T)^{-1} = (A^{-1})^T$.

L6 Laske seuraavien matriisien käänteismatriisit Gauss-Jordanin menetelmällä.

- (a) $\begin{bmatrix} 2 & 3 & 0 \\ 1 & -2 & -1 \\ 2 & 0 & -1 \end{bmatrix},$
- (b) $\begin{bmatrix} 1 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 1 \end{bmatrix}.$

- M7** (a) Todista: jos A on kääntyvä matriisi ja $AB = 0$, niin välttämättä $B = 0$.
(b) Konstruoi (ei-kääntyvä) 3×3 -matriisi A ja matriisi $B \neq 0$, joille $AB = 0$.

M8 Todista, että $(AB)^T = B^T A^T$.

M9 Laske seuraavien matriisien käänteismatriisit Gauss-Jordanin menetelmällä. Tarkista tulos kertolaskulla.

$$(a) \begin{bmatrix} 1 & 3 \\ 2 & 5 \end{bmatrix}, \quad (b) \begin{bmatrix} 0 & -1 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}.$$

M10 Neliömatriisi A on *idempotentti*, jos $A^2 = A$.

- (a) Etsi kolme idempotenttia 2×2 -matriisia.
(b) Todista, että ainoa kääntyvä idempotentti $n \times n$ -matriisi on identiteettimatriisi.